C/2023/1355

1.12.2023.

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS ATZINUMS

(2023. gada 13. oktobris)

par priekšlikumu regulai par euro banknotēm un monētām kā likumīgu maksāšanas līdzekli

(CON/2023/31)

(C/2023/1355)

Ievads un tiesiskais pamats

Eiropas Centrālā banka (ECB) 2023. gada 27. jūlijā un 11. septembrī saņēma attiecīgi Eiropas Parlamenta un Eiropas Savienības Padomes lūgumus sniegt atzinumu par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par euro banknotēm un monētām kā likumīgu maksāšanas līdzekli ([1]) (turpmāk – "ierosinātā regula").

ECB kompetence sniegt atzinumu pamatojas uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 133. pantu, kurš paredz, ka, neskarot ECB pilnvaras, Eiropas Parlaments un Padome nosaka pasākumus, kas nepieciešami euro kā vienotās valūtas izmantošanai, un ka šādus pasākumus pieņem pēc apspriešanās ar ECB. ECB Padome šo atzinumu pieņēmusi saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas reglamenta 17.5. panta pirmo teikumu.

1. Vispārīgi apsvērumi

1.1. ECB atzinīgi vērtē ierosināto regulu, ko piemēros dalībvalstīs, kuru valūta ir euro. ECB stingri atbalsta noteikumu par euro banknošu un monētu likumīga maksāšanas līdzekļa statusu visā euro zonā noteikšanu Savienības sekundārajos tiesību aktos. Šādi noteikumi veicinās Savienības tiesību aktu juridisko noteiktību attiecībā uz jēdzienu "likumīgs maksāšanas līdzeklis", kas euro banknotēm piešķirts Savienības primārajos tiesību aktos, bet euro monētām – Savienības sekundārajos tiesību aktos ([2]). Ierosinātajā regulā iekļautie noteikumi arī nodrošinās saskaņotību, vienlaikus ņemot vērā atšķirības, ar priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par digitālā euro izveidi ([3]) (turpmāk – "ierosinātā regula par digitālo euro"), kurā iekļauti noteikumi par digitālā euro likumīga maksāšanas līdzekļa statusu. Ierosinātā regula palīdzēs nodrošināt, ka digitālais euro, ja tas tiks emitēts, papildina, bet neaizstāj euro banknotes un monētas.

1.2. ECB īpaši atzinīgi vērtē ierosinātajā regulā noteiktos pasākumus attiecībā uz pienākumu dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro, nodrošināt pietiekamu un efektīvu piekļuvi skaidrai naudai. ECB ir konsekventi atzinīgi novērtējusi nacionālo tiesību aktu projektus, kuru mērķis ir aizsargāt skaidrās naudas pieejamību ([4]). ECB pilnībā piekrīt viedoklim, ka piekļuve skaidrai naudai vajadzīga, lai saglabātu tās likumīgā maksāšanas līdzekļa statusa efektivitāti. Ja iedzīvotājiem nebūs piekļuves skaidrai naudai, viņi to nevarēs izmantot kā maksāšanas un vērtības uzkrāšanas līdzekli ([5]).

([1]) COM(2023) 364 final.

([2]) Līguma 128. panta 1. punkta trešais teikums un Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu (turpmāk – "ECBS Statūti") 16. panta trešais teikums; Padomes 1998. gada 3. maija Regulas (EK) Nr. 974/98 par euro ieviešanu 11. pants (OV L 139, 11.5.1998., 1. lpp.).

([3]) COM(2023) 369 final.

([4]) Sk., piem., Atzinuma CON/2022/40 3.3. punktu, Atzinuma CON/2021/9 4. punktu, Atzinuma CON/2020/21 2.4. punktu un Atzinuma CON/2020/13 9.2. punktu. Visi ECB atzinumi tiek publicēti EUR-Lex.

([5]) Sk. ierosinātās regulas paskaidrojuma raksta 1. iedaļu, 1. lpp. un 3. iedaļu, 5. lpp., kā arī ELTEG III 6. principu Ekspertu grupas jautājumos par euro likumīgā maksāšanas līdzekļa statusu (*Euro Legal Tender Expert Group* – ELTEG) 2022. gada 6. jūlija galīgajā ziņojumā, kas pieejams Komisijas interneta vietnē www.ec.europa.eu

1.3. Saskaņā ar Līgumu ECB ir ekskluzīvas tiesības atļaut emitēt euro banknotes Eiropas Savienībā ([6]). Euro banknotes, ko emitējusi ECB un to dalībvalstu nacionālās centrālās bankas, kuru valūta ir euro, ir vienīgās banknotes ar likumīga maksāšanas līdzekļa statusu euro zonā ([7]). Euro monētu likumīga maksāšanas līdzekļa statuss noteikts Savienības sekundārajos tiesību aktos ([8]). Tomēr Savienības sekundārajos tiesību aktos nav juridiski saistošas termina "likumīgs maksāšanas līdzeklis" definīcijas.

1.4. Tiesa jēdzienu "likumīgs maksāšanas līdzeklis" apsvērusi spriedumā, atsaucoties uz Komisijas Ieteikumu 2010/191/ES ([9]), kurā noteikts, ka, ja pastāv maksāšanas pienākums, euro banknošu un monētu likumīga maksāšanas līdzekļa statusam būtu jāietver: a) šo banknošu un monētu obligātu pieņemšana ([10]); b) to pieņemšana pilnā nominālvērtībā; un c) to spēja atbrīvot no maksāšanas pienākuma.

1.5. Tiesa arī precizēja, ka Līguma 128. panta 1. punktā minētais jēdziens "likumīgs maksāšanas līdzeklis" ir Savienības tiesību jēdziens, kas visā Savienībā jāinterpretē autonomi un vienveidīgi ([11]). Ar Līguma 133. pantu tikai Savienības likumdevējs ir pilnvarots pieņemt tiesību normas, kas reglamentē likumīga maksāšanas līdzekļa statusu, kurš piešķirts euro denominētām banknotēm un monētām, ciktāl tas vajadzīgs euro kā vienotās valūtas izmantošanai. Šāda ekskluzīva kompetence izslēdz jebkādu dalībvalstu kompetenci šajā jautājumā, ja vien tās nerīkojas, pamatojoties uz to, ka Savienība tās pilnvarojusi pieņemt šādus noteikumus, vai ja tas vajadzīgs Savienības aktu īstenošanai ([12]).

1.6. Kā minēts regulas priekšlikumam pievienotajā paskaidrojuma rakstā ([13]), diskusijas ELTEG apstiprināja, ka pastāv juridiska nenoteiktība attiecībā uz euro skaidrās naudas likumīga maksāšanas līdzekļa statusu un tā principu atšķirīgu piemērošanu euro zonā. Tās arī atklāja bažas par to, kā bankomātu ģeogrāfiskā pārklājuma mazināšanās un skaidrās naudas pakalpojumu samazināšana banku filiālēs ietekmē piekļuvi skaidrai naudai ([14]).

1.7. Ierosinātā regula palīdzēs nodrošināt, ka euro skaidrā nauda joprojām ir pieejama, t. sk. nomaļos reģionos, un ka to pieņem maksājumos visā euro zonā, tādējādi stiprinot Eurosistēmas skaidrās naudas stratēģiju ([15]). Neraugoties uz Savienības tautsaimniecības digitalizāciju un arvien pieaugošo elektronisko maksāšanas līdzekļu izmantošanu, skaidrai naudai joprojām ir svarīga nozīme sabiedrībā ([16]). Spēja maksāt skaidrā naudā joprojām ir īpaši svarīga

([6]) Līguma 128. panta 1. punkta pirmais teikums un ECBS Statūtu 16. panta pirmais teikums.
([7]) Līguma 128. panta 1. punkta trešais teikums un ECBS Statūtu 16. panta trešais teikums.
([8]) Regulas (EK) Nr. 974/98 11. pants.
([9]) Komisijas Ieteikums 2010/191/ES (2010. gada 22. marts) par euro banknošu un monētu likumīga maksāšanas līdzekļa statusa darbības jomu un sekām (OV L 83, 30.3.2010., 70. lpp).
([10]) Tiesa arī precizēja, ka likumīga maksāšanas līdzekļa statuss tikai prasa euro banknotes un monētas kā maksāšanas līdzekli pieņemt principā, nevis pieņemt tās absolūti. Dalībvalstis var ieviest ierobežojumus pienākumam pieņemt euro banknotes un monētas, ja tās rīkojas savas kompetences ietvaros un ievērojot noteiktus nosacījumus. Sk. Tiesas spriedums, 2021. gada 26. janvāris, *Hessischer Rundfunk*, C-422/19 un C-423/19, ECLI:EU:C:2021:63, 55. un 56. punkts un 67.–70. punkts. Ņemot vērā iepriekš minēto, ECB cieši monitorē visas izmaiņas nacionālajos tiesību aktos, kuru mērķis ir ierobežot maksāšanas skaidrā naudā iespējas un tādējādi iejaukties iedzīvotāju tiesībās maksāt skaidrā naudā. Sk., piem., Atzinumu CON/2023/13, Atzinumu CON/2022/43, Atzinumu CON/2020/33 un Atzinumu CON/2019/39.
([11]) Sk. Tiesas spriedums, 2021. gada 26. janvāris, *Hessischer Rundfunk*, C-422/19 un C-423/19, ECLI:EU:C:2021:63 (turpmāk – "spriedums apvienotajās lietās C-422/19 un C-423/19"), 45. punkts.
([12]) Sk. spriedumu apvienotajās lietās C-422/19 un C-423/19, 50.–52. punkts.
([13]) Sk. ierosinātās regulas paskaidrojuma raksta 3. iedaļu, 4. lpp. un ELTEG 2022. gada 6. jūlija galīgo ziņojumu, kas pieejams Komisijas interneta vietnē www.ec.europa.eu.
([14]) Sk. ELTEG III 6. principu ELTEG 2022. gada 6. jūlija galīgajā ziņojumā, kas pieejams Komisijas interneta vietnē www.ec.europa.eu
([15]) Sk. "Eurosistēmas skaidrās naudas stratēģiju", kas pieejama ECB interneta vietnē www.ecb.europa.eu
([16]) Sk., piem., Atzinuma CON/2019/46 2.4. un 2.7. punktu, Atzinuma CON/2021/18 2.1. un 2.2. punktu un Eiropas Centrālās bankas atzinums (2022. gada 16. februāris) par priekšlikumu direktīvai un regulai par to, kā nepieļaut finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai (CON/2022/5) (OV C 210, 25.5.2022., 15. lpp.). 4.7. punktu. ECB paziņojusi par savu neitralitāti attiecībā uz dažādiem maksāšanas līdzekļiem, kas nozīmē, ka tā nedod priekšroku vienam instrumentam salīdzinājumā ar citu instrumentu. Sk. Atzinuma CON/2015/55 2.1. punktu.

noteiktām sabiedrības grupām, kuras dažādu leģitīmu iemeslu dēļ var dot priekšroku skaidrās naudas, nevis citu maksāšanas līdzekļu izmantošanai vai kurām nav piekļuves banku pakalpojumiem un elektroniskiem maksāšanas līdzekļiem. Šīs grupas ietver iedzīvotājus ar invaliditāti, imigrantus, sociāli neaizsargātus iedzīvotājus, vecāka gadagājuma cilvēkus, nepilngadīgos un citas personas, kurām ir ierobežota piekļuve digitālajiem maksājumu pakalpojumiem vai tās nav ([17]).

1.8. Turklāt skaidrā nauda ir noderīga kā maksāšanas instruments, jo tā ir plaši pieņemta, ātra un atvieglo maksātāja izdevumu kontroli. Tāpat pašlaik tas ir vienīgais maksāšanas instruments, kas ļauj iedzīvotājiem veikt darījumus, izmantojot centrālās bankas naudu, par ko norēķinu veic nekavējoties, vienlaikus nodrošinot privātumu ([18]). Euro skaidrā nauda kā centrālās bankas nauda nodrošina komercbanku naudas konvertējamību, tādējādi apliecinot iedzīvotājiem, ka komercbanku nauda ir izmantojama kā maksāšanas līdzeklis un kā vērtības uzkrāšanas līdzeklis. Tādējādi euro skaidrajai naudai ir loma finanšu stabilitātes uzturēšanā un monetārās politikas transmisijā.

2. **Skaidrs aizliegums vienpusēji *ex ante* izslēgt skaidro naudu**

2.1. ECB piekrīt ierosinātajā regulā paustajām bažām par mazumtirgotāju vai pakalpojumu sniedzēju "vienpusēju *ex ante* skaidrās naudas izslēgšanu". Šādu situāciju izplatīšanās nopietni apdraudētu euro banknošu un monētu likumīga maksāšanas līdzekļa statusu ([19]). Ierosinātajā regulā būtu jāiekļauj jauns noteikums, lai skaidri norādītu, ka skaidrās naudas vienpusēja *ex ante* izslēgšana ir aizliegta.

2.2. ECB arī ierosina grozīt skaidrās naudas vienpusējas *ex ante* izslēgšanas definīciju ierosinātajā regulā ([20]), lai precizētu, ka tā ietver "bezskaidras naudas" praksi (piem., "bezskaidras naudas" zīmes pie veikalu ieejām vai tirdzniecības vietām), kā arī līgumu noteikumus, par kuriem nav notikusi atsevišķa apspriešanās (piem., iepriekš formulēti standartlīgumi). Turklāt ierosinātās regulas noteikumā par izņēmumiem no euro banknošu un monētu obligātas pieņemšanas principa ([21]) būtu jāprecizē, ka pienākums pierādīt, ka starp maksātāju un maksājuma saņēmēju pastāv iepriekšēja vienošanās par maksāšanas līdzekli, kas nav skaidra nauda, ir maksājuma saņēmējam.

2.3. Ierosinātajā regulā noteikts, ka tās darbības jomā ietilpst skaidrās naudas vienpusēja *ex ante* izslēgšana ([22]). Tā definē "skaidrās naudas vienpusēju *ex ante* izslēgšanu" kā situācijas, kurās mazumtirgotāji un pakalpojumu sniedzēji vienpusēji izslēdz skaidro naudu kā maksāšanas metodi un maksātājs un maksājuma saņēmējs brīvi nevienojas par pirkuma apmaksas veidu ([23]). Tādējādi skaidrās naudas vienpusēja *ex ante* izslēgšana nav gadījumi, kuros starp maksātāju un maksājuma saņēmēju iepriekš panākta vienošanās par maksāšanas līdzekli, kas nav skaidrā nauda, kas būtu derīgs izņēmums no obligātas pieņemšanas principa ([24]). Lai gan par skaidrās naudas izslēgšanu, par ko iepriekš *panākta vienošanās*, būtu vajadzīgas reālas sarunas, skaidrās naudas *vienpusēja* ex ante izslēgšana saistīta ar negrozāmu nosacījumu, ka jāievēro, lai maksātājs varētu nokārtot finanšu saistības ar maksājuma saņēmēju.

2.4. Tomēr ierosinātajā regulā arī paredzēts, ka dalībvalstīm visā to teritorijā jāmonitorē skaidrās naudas maksājumu vienpusējas *ex ante* izslēgšanas līmenis ([25]). Ierosinātās regulas apsvērumos noteikts, ka, ja dalībvalsts secina, ka skaidrās naudas vienpusēja *ex ante* izslēgšana apdraud euro banknošu un monētu obligātas pieņemšanas principu, tai būtu jāveic pasākumi situācijas labošanai. Šādi pasākumi var ietvert aizliegumu vienpusēji *ex ante* izslēgt skaidro naudu visā tās teritorijā vai teritorijas daļās ([26]).

([17]) Sk., piem., Atzinuma CON/2022/9 2.10. punktu.
([18]) Sk. Atzinuma CON/2017/8 2.4. punktu, Atzinuma CON/2019/41 2.1. punktu, Atzinuma CON/2020/13 9.2.1. punktu, Atzinuma CON/2020/21 2.3. punktu, Atzinuma CON/2021/9 7.2.1. punktu un Atzinuma CON/2021/18 2.1. punktu.
([19]) Sk. ECB prezidentes 2023. gada 23. jūnija vēstuli Eiropas Parlamenta deputātam Chris MacManus par komersantu vienpusēja atteikuma pieņemt skaidrās naudas maksājumus starp uzņēmumiem un klientiem likumību (L/CL/23/130), kas pieejama ECB interneta vietnē www.ecb.europa.eu.
([20]) Sk. ierosinātās regulas 3. panta 4) punktu.
([21]) Sk. ierosinātās regulas 5. panta 1. punktu.
([22]) Sk. ierosinātās regulas 2. panta 1. punktu.
([23]) Sk. ierosinātās regulas 3. panta 4) punktu.
([24]) Sk. ierosinātās regulas 5. panta 1. punkta b) apakšpunktu.
([25]) Sk. ierosinātās regulas 7. pantu.
([26]) Sk. ierosinātās regulas 6.) apsvērumu.

2.5. Tādējādi daži ierosinātās regulas noteikumi, šķiet, norāda, ka skaidrās naudas vienpusēja *ex ante* izslēgšana nav iepriekšēja vienošanās starp maksātāju un maksājuma saņēmēju par tādu maksāšanas līdzekļu izmantošanu, kas nav skaidrā nauda, un tādējādi tiktu piemērots obligātas pieņemšanas princips ([27]). Vienā no šiem noteikumiem ([28]) skaidri noteikts, ka, ja mazumtirgotājs vai pakalpojumu sniedzējs vienpusēji izslēdz skaidro naudu kā maksāšanas veidu, piem., izvietojot zīmi "bezskaidra nauda", maksātājs un maksājuma saņēmējs nevar brīvi vienoties par maksāšanas līdzekli. Tas liecina, ka skaidrās naudas vienpusēja *ex ante* izslēgšana nebūtu atbrīvota no euro banknošu un monētu obligātas pieņemšanas principa. Tāpēc tas būtu uzskatāms par ierosinātās regulas pārkāpumu.

2.6. Tomēr šāda interpretācija grūti savienojama ar dalībvalstu pienākumu monitorēt skaidrās naudas vienpusējas *ex ante* izslēgšanas līmeni visā to teritorijā un aizliegt to visā tās teritorijā vai tās daļās, ja skaidrās naudas maksājumu pieņemšanas līmenis to teritorijā vai tās daļās apdraud euro skaidrās naudas obligātas pieņemšanas principu. Ja skaidrās naudas vienpusēja *ex ante* izslēgšana pārkāpj ierosināto regulu, dalībvalstīm būtu jāreaģē uz to, panākot atbilstību ierosinātajai regulai, tostarp nosakot noteikumus par sankcijām un piemērojot sodus par šādu euro skaidrās naudas izslēgšanu ([29]), nevis jāmonitorē, cik plaši šīs nelikumīgās situācijas izplatītas to teritorijā.

2.7. Skaidrs aizliegums vienpusēji *ex ante* izslēgt skaidro naudu aizstātu dalībvalstīm uzlikto pienākumu monitorēt vienpusējas *ex ante* skaidrās naudas maksājumu izslēgšanas līmeni to teritorijā un skaidri definētu euro skaidrās naudas likumīga maksāšanas līdzekļa statusa darbības jomu un ietekmi ([30]).

3. **Publiskā sektora struktūru veikta skaidrās naudas vienpusēja *ex ante* izslēgšana**

3.1. Ierosinātā regula no tās piemērošanas jomas neizslēdz konkrētas maksātāju vai maksājumu saņēmēju kategorijas ([31]). Tajā pašā laikā tās apsvērumos atzīts, ka dalībvalstis principā var ierobežot skaidrās naudas obligātu pieņemšanu, rīkojoties saskaņā ar savu kompetenci un ja izpildīti konkrēti nosacījumi (piem., sabiedrības interešu apsvērumi, proporcionalitāte) ([32]), kā norādījusi Tiesa ([33]). Šajā sakarā ECB saprot, ka "bezskaidras naudas" prakse, ko izmanto publiskā sektora iestādes (piem., publiskās slimnīcas un publiskie muzeji), pati par sevi nav spēkā esoši izņēmumi attiecībā uz euro banknošu un monētu obligātu pieņemšanu, ko ieviesušas dalībvalstis, kuras darbojas savā kompetences jomā. Ciktāl šāda prakse nav dalībvalsts tiesību aktos ([34]) noteikta reglamentēta procedūra finanšu saistību nokārtošanai, bet drīzāk vienpusēja prakse, publiskā sektora iestāžu īstenotā "bezskaidras naudas" prakse ir skaidrās naudas vienpusēja *ex ante* izslēgšana, kā definēts ierosinātajā regulā ([35]). Tāpēc ierosinātās regulas apsvērumi ([36]) būtu jāpielāgo, lai precizētu, ka ierosinātās regulas darbības jomā ietilpst arī publiskā sektora iestāžu "bezskaidras naudas" prakse un tāpēc tā ir aizliegta.

4. **Dažādi**

4.1. Ierosinātā regula attiecas uz "finansiālo parādu nokārtošanu, ciktāl tie pilnībā vai daļēji ir atmaksājami skaidrā naudā, ja pastāv maksāšanas pienākums" ([37]). ECB saprot, ka frāze "ciktāl atmaksājami skaidrā naudā" attiecas uz maksātāja tiesībām izvēlēties maksāt skaidrā naudā, ja pieejami citi maksāšanas līdzekļi. Tomēr šo frāzi varētu interpretēt arī kā

([27]) Sk. ierosinātās regulas 3. panta 4) punktu un 5. panta 1. punkta b) apakšpunktu.
([28]) Sk. ierosinātās regulas 3. panta 4) punktu.
([29]) Sk. ierosinātās regulas 12. pantu un 13. panta 1. punkta b) apakšpunktu.
([30]) Sk. ierosinātās regulas 7. un 9. pantu.
([31]) Sk. ierosinātās regulas 2. pantu.
([32]) Sk. ierosinātās regulas 4) un 11) apsvērumu.
([33]) Sk. spriedumu apvienotajās lietās C-422/19 un C-423/19, 55. un 56. punkts un 67.–70. punkts.
([34]) Sk. spriedumu apvienotajās lietās C-422/19 un C-423/19, 56. un 58. punkts.
([35]) Sk. ierosinātās regulas 3. panta 4) punktu.
([36]) Sk. jo īpaši ierosinātās regulas 11) apsvērumu.
([37]) Sk. ierosinātās regulas 2. panta 1. punktu.

nenoteiktu ierobežojumu obligātas pieņemšanas principam ([38]). To varētu uzskatīt par tādu, kas norāda, ka skaidrā naudā var nokārtot tikai noteiktus finansiālos parādus. Tāpēc juridiskās skaidrības labad ECB šajā sakarā ierosina grozīt ierosināto regulu.

4.2. Turklāt attiecībā uz izņēmumiem no euro banknošu un monētu obligātas pieņemšanas principa ierosinātajā regulā noteikts, ka maksājuma saņēmējam būs tiesības atteikties no euro skaidrās naudas, "ja atteikums izdarīts labticīgi un ja šāds atteikums pamatots ar leģitīmiem un pagaidu iemesliem saskaņā ar proporcionalitātes principu, ņemot vērā konkrētus apstākļus, kurus nevar ietekmēt maksājuma saņēmējs" ([39]). ECB saprot, ka "labticības" izņēmuma piemērošanai noteikti vairāki kumulatīvi nosacījumi, lai noteiktu augstu barjeru maksājuma saņēmējiem, kas izmanto šo izņēmumu, lai pamatotu atteikšanos pieņemt skaidro naudu. ECB atzinīgi vērtē šo iniciatīvu.

4.3. ECB saprot, ka nespēja izdot atlikumu ([40]) ir ļoti specifisks "leģitīms pamats", lai atteiktos pieņemt euro banknotes un monētas, kas nav pretrunā vispārējai izpratnei par labticības izņēmumu. Tomēr šo konkrēto pamatu nevar izmantot, lai noteiktu, kas ir "konkrēti apstākļi, kurus nevar ietekmēt maksājuma saņēmējs" citās situācijās. Faktiski ir apšaubāms, ka šāds apstāklis nav atkarīgs no maksājuma saņēmēja, un, ja to uzskatītu par indikatīvu piemēru, tas būtu pretrunā likumdevēja vispārējam nodomam noteikt augstu barjeru labticības izņēmuma izmantošanai attiecībā uz ierosinātajā regulā noteikto obligātas pieņemšanas principu.

4.4. Turklāt ierosinātā regula pilnvaro Komisiju pieņemt vispārēji piemērojamus īstenošanas aktus par kopīgu rādītāju kopumu, kas dalībvalstīm jāizmanto, lai monitorētu skaidrās naudas maksājumu pieņemšanu un piekļuvi skaidrai naudai visā to teritorijā ([41]). Tajā skaidri noteikts, ka Komisija, gatavojot attiecīgos īstenošanas aktus, apspriedīsies ar ECB. Ciktāl iespējams, Eurosistēmas līdzšinējais darbs šajā jomā būtu jāizmanto kā atsauce kopīgo rādītāju noteikšanā. Ierosinātā regula arī pilnvaro Komisiju pieņemt dalībvalstij adresētus īstenošanas aktus, ja tā uzskata, ka dalībvalsts ierosinātie korektīvie pasākumi nav pietiekami vai ka nav pienācīgi nodrošināta maksājumu skaidrā naudā pieņemšana vai piekļuve skaidrai naudai ([42]). Tomēr pēdējā minētajā gadījumā nav līdzīgas atsauces uz apspriešanos ar ECB. Pienākums apspriesties ar ECB izriet no tā, ka attiecīgie tiesību akti, ciktāl ar tiem īsteno ierosināto regulu, būtu balstīti uz Līguma 133. pantu, kurā ir īpaša atsauce uz nepieciešamību apspriesties ar ECB. Lai nodrošinātu juridisko noteiktību, ierosinātajā regulā būtu skaidri jānorāda pienākums apspriesties ar ECB, pirms Komisija pieņem īstenošanas aktus, kas adresēti konkrētai dalībvalstij.

4.5. Visbeidzot, ECB atzinīgi vērtē ierosinās regulas atsauci uz iespēju par nominālvērtību konvertēt euro banknotes un monētas un digitālo euro ([43]). Šāda konvertēšanas iespēja ir euro skaidrās naudas un digitālā euro likumīga maksāšanas līdzekļa statusa dabiskas sekas. Tomēr ECB ierosinātu lietot terminu "aizvietojamība", nevis "konvertēšana", jo tas labāk atspoguļo ideju, ka euro skaidra nauda un digitālais euro ir viena valūta (t. i., euro), lai gan divos dažādos veidos. ECB ņem vērā to, ka attiecīgais pants ierosinātajā regulā par digitālo euro šajā ziņā atspoguļo attiecīgo pantu ierosinātajā regulā ([44]), un vērš likumdevēju uzmanību uz vajadzību saglabāt abu šo noteikumu saskaņotību visā likumdošanas procesā.

([38]) Sk. ierosinātās regulas 4. pantu.
([39]) Sk. ierosinātās regulas 5. panta 1. punkta a) apakšpunktu.
([40]) Sk. ierosinātās regulas 5. panta 2. punkta ii) apakšpunktu.
([41]) Sk. ierosinātās regulas 9. panta 2. punktu.
([42]) Sk. ierosinātās regulas 9. panta 5. punktu.
([43]) Sk. ierosinātās regulas 15. pantu.
([44]) Sk. ierosinātās regulas par digitālo euro 12. pantu un ierosinātās regulas 15. pantu.

Gadījumos, kuros ECB iesaka grozīt ierosināto regulu, konkrēti redakcionālie priekšlikumi ir izklāstīti atsevišķā tehniskā darba dokumentā, kuram pievienots attiecīgs paskaidrojuma teksts. Tehniskais darba dokuments angļu valodā ir pieejams *EUR-Lex*.

Frankfurtē pie Mainas, 2023. gada 13. oktobrī

ECB prezidente
Christine LAGARDE